

Frederikssund Kommune
Torvet 2
3600 Frederikssund
Att.: Karin Blendstrup Jensen

Dato
15. november 2024

Sagsnr.
01.05.08-P25-1-24

KLIMA OG NATUR

Dispensation fra § 3 i naturbeskyttelsesloven til rydning af vedopvækst og hegning på Skuldelev Ås - matr.nr. 1a, Torpegård, Skuldelev, 12c, 23d, 24l, 8k, 12e, 12g, Skuldelev By, Skuldelev.

Afgørelse

Frederikssund Kommune giver hermed dispensation efter naturbeskyttelsesloven til rydning af vedopvækst samt hegning på Skuldelev Ås - matr.nr. 1a, Torpegård, Skuldelev, 12c, 23d, 24l, 8k, 12e, 12g, Skuldelev By, Skuldelev.

Der er i afgørelsen lagt vægt på, at rydning og efterfølgende afgræsning udført under de givne vilkår, vil være naturforbedrende.

Dispensationen gives på følgende vilkår:

- Anlægsarbejdet skal udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i afsnit "ansøgning/projektbeskrivelse".
- Arealerne afgræsses med et varieret græsningstryk på maksimalt 1 SK/ha. Græsningstryk kan justeres efter anvisning fra kommunen.
- Der må ikke tilskuds fodres bortset fra mineraler og vitaminer samt kortvarig fodring ved udbinding/indbinding af dyr.
- Af hensyn til dyre- og plantelivet skal rydnings arbejdet udføres indenfor perioden 1. oktober til 1. marts.
- De træer, som er vist med grønne og gul prik i Figur 2 i rapporten "Skuldelev Ås 2024 – vurdering og udpegning af

Postadresse:
Torvet 2
3600 Frederikssund

Besøgsadresse:
Kongensgade 18
3550 Slangerup

Telefon 47 35 10 00

www.frederikssund.dk

CVR-nr.: 29 18 91 29

Bank 4319-3430270303

Telefontid:

Mandag 09.00 - 14.00
Tirsdag lukket
Onsdag 09.00 - 14.00
Torsdag 09.00 - 14.00
Fredag 09.00 - 12.00

Se øvrige åbningstider på www.frederikssund.dk

flagermus egnede træer" skal afmærkes, så det sikres, at de ikke fejlagtigt fældes i forbindelse med rydningerne.

- Ryddet træopvækst skal fjernes fra arealer med beskyttet natur. Dog kan kvasbunker til understøttelse af biodiversitet lægges efter aftale med myndigheden
- Rydningsarbejde i beskyttede naturområder skal udføres så skånsomt som muligt. Der skal benyttes maskiner med lavt marktryk eller køreplader for at undgå dybe aftryk
- Eventuelle nye fremspirende invasive arter bør bekæmpes.

Dispensationen gives i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, jf. § 3 stk. 2.

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis vi modtager klager, vil du blive orienteret. Dispensationen kan i så fald ikke udnyttes, før klagesagen er afsluttet.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jævnfør naturbeskyttelseslovens § 66 stk. 2.

Dispensationen vedrører alene beskyttet natur. Andre tilladelser efter anden lovgivning kan være nødvendige.

Redegørelse

Frederikssund Kommune, Naturteam har udarbejdet og modtaget en ansøgning om dispensation fra § 3 i naturbeskyttelsesloven til rydning af træer og opsætning af hegn til græssende dyr på Skuldelev Ås.

Naturtypen er beskyttet jævnfør § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det følger af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, at der ikke må foretages ændring i tilstanden søer, moser, enge og overdrev, der hører under beskyttelsen. Kommunen kan dog i særlige tilfælde give dispensation til ændringer jævnfør § 65 herunder naturforbedrende tiltag.

Rydningsområdet er ca. 8,8 ha og der opsættes hegn på ca. 10,8 ha. Naturplejen udføres i Natura 2000 område Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov på habitatnaturtypen kalkoverdrev 6210 samt andre naturområder.

Formålet med projektet er at bevare og øge biodiversiteten i Natura 2000 området. Målet er at opnå gunstig bevaringsstatus for de prioriterede kalkoverdrev i området samt at sigte mod at øge arealet af Kalkoverdrev.

Figur 1: Kort med luftfoto og markering af beskyttet natur. Orange skravering er overdrev, blå skravering er sø og rødbrun skravering er mose.

Ansøgning/Projektbeskrivelse

Der søges om rydning af buske og unge træer samt hegning af fire folde og afgræsning med hovedsageligt kvæg, samt evt. heste og geder i en kortere periode. Der søges om et græsningstryk på 0,4 - 1 storkreaturer pr. ha afhængig af, hvordan den biologiske situation er på arealet. Der græsses i sommeren maj – oktober/november.

Opvækst af vedplanter i en diameter på 0-25 cm fjernes fra arealet.

Rydningen foretages for at naturpleje området beskyttede natur (overdrev), og er samtidig forberedelse til græsning. Der opsættes hegn placeret øst og vest for den offentlige trampesti på toppen af den sydligste del af åsen.

Det planlægges, at der ryddes op til 25 % af vedplanterne på et område, der er omkring 8,8 ha. Der ryddes buske og unge træer med en diameter på op til 25 cm, det vil sige at der hovedsageligt er tale om opvækst af vedplanter. Der fjernes større træer som fx fyr eller ask i hegnslinjen, hvis det vurderes nødvendigt, men træer, der er vurderet egnede for flagermus, berøres ikke.

Halvdelen af rydningsområdet er registreret som Natura 2000 kalkoverdrev, den anden halvdel er en blanding af overdrev beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven samt andre arealer, der vurderes at kunne udvikles til overdrev eller anden beskyttet natur.

En stor del af den nye hegning sættes samme sted, som den tidligere hegning samtidig udvides en del af hegningen hovedsageligt mod sydøst.

Rydningerne følger hegningerne på den vestlige side af åsen. På den østlige side af åsen, vil der kun blive ryddet i § 3 området med overdrev samt buske udenfor fredskoven i syd. (Figur 1).

Hegningerne fremgår af nedenstående kort (Figur 2).

Figur 2: Kort over 4 hegninger. Rydningspolygonerne følger hegningerne for lilla, gul og grå farve. Rydningspolygonet for grøn hegning, følger den nordligste halvdel med § 3 natur (overdrev).

Materialet fra rydning lægges i oplæg til afhentning udenfor § 3 beskyttet natur eller fredskov.

Rydningen foregår skånsomt for at minimere trykket på åsen ved enten at maskinellet udligner trykket på et stort areal eller at rydningen foregår manuelt.

Naturpleje

Afgræsning af Skuldelev Ås har tidligere været en del af driften af naturpleje i 2000 af Frederiksborg Amt. Metoden er en robust metode til at få øget biodiversitet i tilgroede naturområder. Kvæg, heste og geder sikrer både en mosaik af forskellige vegetationshøjder og holder desuden vedplanter som pil, brombær og tjørn nede, så de små plantearter og deres tilknyttede insekter og dyr får det lys de kræver, for at kunne vokse og sætte frø i lysåbne naturtyper som overdrev/kalkoverdrev. Derudover giver kvæg bar jord således at nye frø og arter kan gro på arealerne. Jordens struktur kan ændres f.eks. i bløde partier med tuedannelse og nye mikrohabitater i områder udenfor åsen. Området tilføres kogødning og tilhørende gødningsbiller, der samlet giver området et løft i naturkvaliteten.

Når et nyt areal med potentiale for at blive et overdrev inddrages i naturplejen tæt på eksisterende kalkoverdrev, vil der være et stort potentiale for, at udvide arealets nuværende moderate tilstandsklasse til en god naturklasse, indenfor en kortere tidsramme for det nye naturplejede areal. Frederikssund Kommune vurderer, at jo større sammenhængende områder der afgræsses, jo højere naturværdi vil der komme på arealerne og jo mere robust vil mosaiknaturen være på åsen.

Plejeplan

Der er i 2022 udarbejdet et udkast til en plejeplan for Skuldelev Ås fredningen (Bilag 1), der sikrer at overholde indsatserne i Natura 2000 planen og øvrige arealer i Skuldelev Ås fredningen. De øvrige arealer er vurderet for indsatser både på § 3 natur samt for potentielle naturarealer, hvor naturpleje vil have potentiale til at øge en eksisterende naturtype eller naturklasse med en øget biodiversitet. Den ansøgte naturpleje følger plejeplanen.

Fredskov

Miljøstyrelsen har givet dispensation efter skovloven til etablering af skovgræsning på 6,83 ha fredskovspligtigt areal i 10 år på matr.nr. 1a Torpegård, Skuldelev med bl.a. følgende begrundelse at: *Det er Miljøstyrelsens vurdering, at der i dette tilfælde er tale om skovgræsning, som tjener til pleje af skovnaturtyper og tilgodeser området's biodiversitet samt understøtter fredningens formål.*

På fredskovspligtigt areal overholder rydning af buske og træer skovlovens bestemmelser.

Tidligere rydning eller naturpleje:

Området har tidligere været heget og afgræsset. Naturplejen var iværksat af det daværende Frederiksborg Amt.

Luftfoto

Af luftfotos fremgår det, at arealerne på Skuldelev Ås er groet til i vedplanter gennem de sidste mange år. Helt tilbage i 1954 var åsen langt mere lysåben og fremstod tydeligere som smukt landskabelement. Skuldelev Ås blev fredet i 1951 for at undgå yderligere bortgravning af sand og grus i åsbakken

Begrundelse

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, at der ikke må foretages ændring i tilstanden søer, moser, enge og overdrev, der hører under beskyttelsen. Kommunen kan dog i særlige tilfælde give dispensation til ændringer jævnfør § 65.

Vi vurderer, at der kan gives dispensation til rydningen, da det vil forbedre den generelle naturtilstand af kalkoverdrevene på Skuldelev Ås. Skuldelev Ås er gennem en årrække tilgroet i fyrretræer og flere andre vedplanter, som langsomt overtager området og får det til at fremstå som skovbevokset. Det er nødvendigt at fjerne vedopvækst og iværksætte en vedligeholdende pleje af området, hvis man vil bevare overdrevene på åsen.

Vi vurderer, at rydning af opvækst af vedplanter ikke medfører en afgørende ændring af tilstanden, da nogle af arealerne har været ryddet og afgræsset tidligere.

Det vurderes, at der ikke er risiko for tab af betydende vegetation.

Tæt træ opvækst er meget skyggegivende, og vil dermed udkonkurrere lyskrævende vegetation. Ved at rydde arealet skabes mulighed for fremspiring af plantearter, som er karakteristiske for lysåbne naturtyper som fx overdrev.

Rydningen sigter mod at understøtte og fremme udbredelsen af eksisterende bestande af dyre- og plantearter i området.

Det vurderes derfor, at rydningen kan udføres uden skade på det naturlige dyre- og planteliv og at rydningen vil bidrage positivt på naturtilstanden af beskyttet natur.

Internationale naturbeskyttelsesområder og Bilag IV-arter

Jævnfør bekendtgørelse nr. 1098 af 21.08.2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, skal der foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Der kan endvidere ikke gives tilladelse, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Arealet ligger i Natura 2000 område nr. 136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Habitat område nr. 120, Roskilde Fjord. Udpegningsgrundlag for habitatområdet kan ses i Bilag 2.

Basisanalysen

Miljøstyrelsen har i basisanalyse for Natura 2000 område Roskilde Fjord vurderet, at arealet mod vest er et vigtigt levested for planter (og dyr) tilknyttet den prioriterede naturtype- kalkoverdrev i Natura 2000 området. De vurderer, at naturen er under tilgroning med risiko for at true naturkvaliteten for udpegningen i Natura2000 planen for Roskilde Fjord. Tilstandsklassen er nu vurderet til III: moderat tilstand.

Indsatsen vil understøtte Natura 2000-handleplanen for området ved at rydde krat på kalkoverdrev (6210). Særligt har den sydligste del af kalkoverdrevet tidligere haft en gunstig naturtilstand, som det forventes at projektet kan bringe tilbage indenfor en kort årrække.

Figur 2: Kort over Natura 2000
Grøn markering af Natura 2000 habitatområde og lyseblå markering af udpeget habitatnatur

Det vurderes, at rydning og afgræsning ikke medfører nogen påvirkning på habitatnatur, da den er medvirkende til at opretholde kalkoverdrev, som er på udpegningsgrundlaget.

Der er ikke registreret Stor vandsalamander i rydningsområdet, men der findes Stor vandsalamander både syd og nord for området. Frederikssund Kommune vurderer, at rydningsområdet ikke berører yngle- og rasteområder for Stor vandsalamander.

Der er ikke registreret andre Bilag IV-arts beskyttede padder i området.

Ulemper for eventuelle padder undgås ved at indgrebet foretages udenfor padderens ynglesæson.

Der kan efterlades nogle kvasbunker, så der skabes yderligere mulighed for rasteområder til padder.

Markfirben

På arealet mod sydvest er der registreret markfirben på overdrevet. Frederikssund Kommune har fået en rådgiver til at undersøge området og udarbejde en vurdering af projektets eventuelle påvirkning på bestanden.

Rådgiver konkluderer: *“Det forventes ikke at arbejdet med nedtagning af bestående hegnslinje og etablering af ny hegnslinie vil have negativ påvirkning for raste- og yngleområder for markfirben på naturarealet”.*

Det vurderes, at projektet med afgræsning og rydning, vil fremme en lav bevoksning, der er med til at sikre området som levested for markfirben. Der tages hensyn til markfirben i naturplejen, ved at der ikke er tale om en total rydning og ved at naturplejen udføres i okt-mar.

Vi vurderer, at projektet ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af levesteder for markfirben.

Flagermus

For at sikre sig, at der ikke beskadiges levesteder for flagermus i området har Frederikssund Kommune fået en rådgiver til at udføre undersøgelser af træer i marts 2024 og af forekomst af flagermus i sommer og efterår 2024.

I rapporten: Skuldelev Ås 2024 – vurdering og udpegning af flagermus egnede træer skriver rådgiver:

“Flagermusundersøgelserne blev foretaget hen over tre nætter.

Undersøgelserne blev udført med to supplerende metoder: Stationære flagermusdetektorer og visuelle observationer. Undersøgelserne med stationære flagermusdetektorer blev udført ved, at der på 10 punkter blev opsat stationære flagermusdetektorer, der indsamlede data fra solnedgang til solopgang. De visuelle observationer blev udført af to observatører på de samme tre nætter, som der var opsat stationære flagermusdetektorer”.

Områderne, der er kigget på, er dels selve hegnslinjerne og dels de fire rydningspolygoner. Der er fokuseret på træer udpeget på baggrund af en besigtigelse udført i marts 2024.

Rapporten beskriver, at der er nogle træer ved stien oppe på åsen, der har synlige skader og hulheder. Disse træer er beskyttet af Artsfredningsbekendtgørelsens § 6 og berøres ikke af projektet.

Figur 1. Nummer 1-10 angiver placering af de ti flagermusdetektorer. Hegnslinjen på toppen af åsen er markeret med rød streg. Grønne prikker er træer med hulheder og skader langs hegnslinjen øst for stien. Gul prik er træ med hulhed vest for stien.

Figur 2, kortet med luftfoto og angivelse af placering af detektorer og træer med hulheder, er fra rådgiverrapport om vurdering og udpegning af flagermusegnede træer.

Den planlagte rydning omfatter i øvrigt ikke ældre løvtræer eller træer som kan være egnede som yngle- eller rasteområde for flagermus.

Rapporten konkluderer, at

- Der ikke blev fundet nogen kolonier i de store træer på toppen af Skuldelev Ås
- Det vurderes at den økologiske funktionalitet for flagermus ikke påvirkes selvom enkelte store træer bliver fældet.

Vi vurderer, at der ved rydning af opvækst af sunde træer i en diameter op til 25 cm ikke vil være risiko for beskadigelse af flagermus yngle- eller rasteområder.

Denne rydning og efterfølgende afgræsning sigter både mod at varetage indsatserne i Natura 2000 området, Skuldelev Ås fredningens formål at sikre de botaniske værdier generelt, naturbeskyttelseslovens § 3 natur samt Habitatdirektivets bilag IV -arter.

Vi vurderer samlet set, at det ansøgte, ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt eller medføre beskadigelse/ ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Inhabilitet

Dispensationen er meddelt indenfor samme afdeling. Vi har vurderet, at den tekniske kompetence til at træffe denne afgørelse ikke kan flyttes til en anden afdeling. Vi har derfor været ekstra grundige med at undersøge mulige påvirkninger, inden afgørelsen er truffet.

Frederikssund Kommune har desuden indhentet vurderinger fra andre fagpersoner.

Firmaet Aglaja har været rådgiver på naturpleje og plante- og dyreliv generelt på Skuldelev Ås. Aglaja har udarbejdet et udkast til en plejeplan for Skuldelev Ås, planen indeholder områder med forslag til naturpleje (græsning+rydning) på arealer med naturpotentiale.

Rådgiver fra SeNatur har undersøgt områderne for hvilke træer, der kan være egnede som yngle- eller rasteområde for flagermus.

Rådgiver Ravn-Nature har undersøgt projektets effekt på raste – og yngleområder for Markfirben.

Lovgivning

Dispensationen gives i medfør af Lov om naturbeskyttelse, jævnfør Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28.6. 2024.

§ 3. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m².

Stk. 2. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af

- 1) heder,
- 2) moser og lignende,
- 3) strandenge og strandsumpe samt
- 4) ferske enge og biologiske overdrev,

når sådanne naturtyper enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med de søer, der er nævnt i stk. 1, er større end 2.500 m² i sammenhængende areal.

§ 65 stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 3, stk. 1-3

Dispensationen gives i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, jf. § 3 stk. 2.

Hvis man støder på fortidsminder i forbindelse med gravearbejdet, skal arbejdets standses og fundet skal meddeles til ROMU, Frederikssund Museum, Færgelundsvej 1, 3630 Jægerspris (tlf. 46 31 81 49) jf. Museumsloven.
Museet beslutter, hvornår arbejdet kan genoptages.

Der kan klages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet over afgørelsen.
Se klagevejledning.

Spørgsmål vedrørende dispensationen kan rettes til Tina Køel på natur@frederikssund.dk

Med venlig hilsen

Tina Køel
Biolog

Bilag 1: Klagevejledning
Bilag 2: Udpegningsgrundlag

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Miljøstyrelsen mst@mst.dk
Roskilde Museum, Sct. Olsgade 15, 4000 Roskilde.
roskildemuseum@roskilde.dk
Slots- og Kulturstyrelsen, H. C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V.
post@slks.dk

Dansk Botanisk Forening, Botanisk Museum, Gothersgade 130, 1123
København K. nbu_sj@botaniskforening.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
dn@dn.dk og frederikssund@dn.dk
Danmarks Ornitologiske Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København
V. natur@dof.dk og
frederikssund@dof.dk
Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV. fr@friluftsradet.dk
Dansk Sportsfiskerforbund post@sportsfiskerforbundet.dk og
lbt@sportsfiskerforbundet.dk og nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk

Bilag 1: Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen er offentliggjort på kommunens hjemmeside www.Frederikssund.dk den 15. november 2024.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger.

Klagen skal indgives inden 13. december 2024.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Frederikssund Kommune via klageportalen. Du kan læse mere om klagemuligheden samt prisen for at klage på deres hjemmeside <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Frederikssund Kommune. Hvis Frederikssund Kommune fastholder afgørelsen, sender Frederikssund Kommune klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videre-sendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. Se betingelserne for at blive fritaget.

Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Søgsmål

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter offentliggørelsen. Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 2: Udpegningsgrundlag

Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov; For denne dispensation er kun habitat område nr H120 Roskilde Fjord relevant.

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget – Natura 2000-plan 2022-27

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr 120			
Natur type nr.	Naturtype		
1110	Sandbanke		
1140	Vadeflade		
1150	Lagune*		
1160	Bugt		
1210	Strandvold med enårige planter		
1220	Strandvold med flerårige planter		
1230	Kystklint/klippe		
1310	Enårig strandvegetation		
1330	Strandeng		
3130	Søbred med småarter		
3140	Kransnålalge-sø		
3150	Næringsrig sø		
3160	Brunvandet sø		
3260	Vandløb		
6120	Tørt kalksandsoverdrev*		
6210	Kalkoverdrev*		
6230	Surt overdrev*		
6410	Tidvis våd eng		
6430	Urtebræmme		
7140	Hængesæk		
7220	Kildevæld*		
7230	Rigkær		
9110	Bøg på mor		
9130	Bøg på muld		
9160	Ege-blandskov		
91D0	Skovbevokset tørvemose*		
91E0	Elle-og askeskov*		
Artskode	Arter		
1014	Skæv vindelsnegl		
1016	Sumpvindelsnegl		
1095	Havlampret		
5380	Eremit*		
1166	Stor vandsalamander		
1393	Blank seglmos		
1903	Mygblomst		
1936	Stellas Mosskorpion		

*Angiver at der er tale om en prioriteret naturtype/art